

Nr 220.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till statskontoret för budgetåret 1937/1938; given Stockholms slott den 26 februari 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

I riksstaten för löpande budgetår äro för statskontoret uppförda två förslagsanslag, nämligen ett avlöningsanslag å 389,600 kronor och ett omkostnadsanslag å 58,000 kronor.

I årets statsverksproposition hava nämnda anslag upptagits med allenast beräknade belopp. Med utgångspunkt från förslag, som av statskontoret framlagts i skrivelse den 5 december 1936 med anslagsäskanden för budget-

året 1937/1938, har därvid avlöningsanslaget beräknats till 430,000 kronor och omkostnadsanslaget till 78,500 kronor.

Jag anhåller att nu få förelägga Kungl. Maj:t slutligt förslag till anslags-
äskanden för statskontoret för nästa budgetår.

Statskontorets personalorganisation.

Statskontoret är för närvarande organiserat på tre utgiftsbyråer samt en fondbyrå, en kassabyrå och en ombudsmansexpedition. Därjämte finnas ett gemensamt kansli och en registratorsexpedition. Å första utgiftsbyrån handläggas anordningsärenden, tillhörande första, tredje och åttonde huvudtitlarna, ävensom anordningar hänförliga till kommittéanslagen. Å andra utgiftsbyrån (den s. k. pensionsbyrån) handläggas på statskontoret ankommande pensionsärenden ävensom anordningsärenden, avseende andra, sjunde och tionde huvudtitlarna samt allmänna avdikningsanslaget under nionde huvudtiteln. Å tredje utgiftsbyrån handläggas anordningsärenden, tillhörande femte, sjätte och nionde huvudtitlarna (frånsett avdikningsanslaget), anslaget till oförutsedda utgifter samt vissa kapitalökningensanslag. Tredje utgiftsbyrån har därjämte att pröva frågor om upphandling av diverse kontorsmaskiner för länsstyrelserna, landsfogdarna och vägingenjörsexpeditionerna. Fondbyrån omhänderhar ämbetsverkets fondförvaltning och utlåningsrörelse m. m., och kassabyrån med den därunder sorterande räntekammaren åligger att ombesörja kassarörelsen och kontrollen över statsverkets checkräkning i riksbanken, att upprätta statsliggaren m. m. På ombudsmansexpeditionen slutligen ankommer bland annat att iakttaga, bevaka och fullfölja kronans samt de under statskontorets förvaltning stående fonders rätt i de mål och ärenden, som blivit till ombudsmannens handläggning överlämnade eller till följd av sin natur dit höra.

Kungl. Maj:t har den 15 juni 1935 fastställt personalförteckning för statskontoret, att lända till efterrättelse tills vidare från och med budgetåret 1935/1936. Personalförteckningen upptager de befattningar, som finnas angivna i vidstående sammanställning. I sammanställningen angives tillika befattningarnas placering å de olika byråerna.

Enligt anmärkning till personalförteckningen skall den å ordinarie stat upptagna räntmästartjänsten hållas vakant, så länge den å övergångsstat uppförde räntmästaren kvarstår i tjänst.

På de olika byråerna är vidare den vid ämbetsverket anställda icke-ordinarie personalen fördelad.

I sin förut omförmälda skrivelse den 5 december 1936 har statskontoret framlagt förslag till vissa ändringar i den nuvarande personalorganisationen. Ämbetsverkets förslag är huvudsakligen — såsom redan i statsverkspropositionen antydde — föranlett av familjepensioneringsreformen. I övrigt sammanhänger förslaget bland annat med frågan om ökning av antalet huvudförvaltningar.

An-tal	Befattning	Löne-grad	Första ut-gifts-byrån	Andra ut-gifts-byrån	Tredje ut-gifts-byrån	Fond-byrån	Kassa-byrån	Om-buds-mans-expeditio-nen	Kans-liet	Regi-stra-tors-expeditio-nen
	<i>Tjänstemän å ordinarie stat:</i>									
1	Generaldirektör	A 3	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Statskommissarie	B 30	1	1	1	1	1	—	—	—
1	Byrådirektör och ombudsman	B 28	—	—	—	—	—	1	—	—
1	Kamrerare	B 26	—	—	—	1	—	—	—	—
1	Kamrerare och kassakontrollant	B 26	—	—	—	—	1	—	—	—
2	Sekreterare	B 26	1/2	1	1/2	—	—	—	—	—
1	Räntmästare	B 22	—	—	—	—	—	—	—	—
1	Tryckerikon-sulent	B 22	—	—	—	—	1	—	—	—
2	Notarie	B 21	—	—	—	—	—	1	1	—
9	Revisor och bokhållare ..	B 21	2	2	2	2	1	—	—	—
1	Registrator	B 14	—	—	—	—	—	—	—	1
2	Kansliskrivare	B 11	—	—	—	—	2	—	—	—
1	Förste expeditionsvakt ..	B 7	—	—	—	—	—	—	1	—
4	Kanslibitråde	B 7	—	—	—	1	3	—	—	—
5	Expeditionsvakt	B 5	—	1	—	—	—	—	4	—
4	Kontorsbitråde	B 4	—	1	—	1	1	—	1	—
1	Skrivbitråde	B 2	—	—	—	—	—	1	—	—
	<i>Tjänsteman å övergångsstat:</i>									
1	Räntmästare	B 24	—	—	—	—	1	—	—	—
	<i>Tjänsteman å extra stat:</i>									
1	Biträdande ombudsman ..	B 24	—	—	—	—	—	1	—	—

I det följande redogöres under denna avdelning först för de ändringsförslag, som stå i samband med frågan om ökning av antalet huvudförvaltningar, därvid tillika torde få beröras frågan om statskontorets ställning som allmänt remissverk. Härefter upptagas de med familjepensioneringsreformens genomförande samhörande förslagen till behandling. Slutligen behandlas vissa ytterligare personalfrågor.

Ändringsförslag, sammanhängande med frågan om ökat antal huvudförvaltningar.

Sedan Kungl. Maj:t den 2 december 1932 anbefallt statskontoret och riksräkenskapsverket att i anslutning till vissa framlagda riktlinjer verkställa utredning angående ändrad uppställning av riksstaten jämte därmed samman-

hängande spörsmål, upptogo ämbetsverken vid framläggandet av denna utredning till behandling även frågan om statsmyndigheternas hänförande till huvudförvaltningar eller till i räkenskapshänseende underordnade förvaltningar. Ämbetsverken föreslogo, att ett stort antal myndigheter, vilka nu i räkenskapshänseende äro underordnade statskontoret eller vederbörande länsstyrelse, skulle ombildas till huvudförvaltningar med rätt att anlita statsverkets checkräkning i riksbanken. Sedan ytterligare utredningar i ärendet verkstälts, framlades slutligt förslag i ämnet av riksräkenskapsverket i utlåtande den 9 september 1936. Häröver inkom statskontoret den 12 november 1936 med infortrat yttrande.

En sammanfattande redogörelse för den sålunda föreliggande frågan om ändrad ställning i räkenskapshänseende för vissa statsmyndigheter framlades vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor i årets statsverksproposition. Jag tillstyrkte därvid i allt väsentligt genomförandet av riksräkenskapsverkets förslag. Numera har riksdagen (skrivelse nr 50) lämnat det av mig sålunda förordade förslaget utan erinran.

I sitt yttrande den 12 november 1936 har statskontoret uttalat sig om den inverkan, som förslagets genomförande kunde förväntas få för ämbetsverkets kamerala verksamhet, samt belyst med siffror den arbetsminskning, som sannolikt skulle bliva följderna för utgiftsbyråerna. Enligt den redogörelse, statskontoret därvid lämnat, skulle minskningen i anordningar för utgiftsbyråernas del utgöra drygt 30 procent. Då härutöver på grund av förändringar, som i samband med riksstatsomläggningen vidtagits under de senare åren i avseende å dispositionen av ett flertal anslag, revisionens arbete undergått minskning, har statskontoret — ehuru huvudparten av de till följd av räkenskapsreformen bortfallande anordningarna utgjordes av ärenden av enklaste slag — ansett, att tre av utgiftsbyråernas nuvarande sex revisorstjänster borde, därest erforderlig biträdeshjälp för det kvarvarande revisionsarbetet bereddes, kunna indragas. Räkenskapsreformens genomförande skulle vidare medföra, att ett av de å räntekammaren tjänstgörande biträdena bleve obehövt, men att i stället ett biträde skulle erfordras för mötande av påräknad arbetsökning med kontrollen av statsverkets checkräkning å samma byrå.

I enlighet härmed har statskontoret i skrivelsen den 5 december 1936 föreslagit minskning för utgiftsbyråernas vidkommande av tre revisorstjänster.

Frågan om statskontorets ställning såsom allmänt remissverk har berörts i sistnämnda skrivelse. Statskontoret framhåller därvid bland annat följande:

Statskontoret var ursprungligen den centrala myndigheten för statens medelsförvaltning, och de rent kamerala uppgifter, som sammanhängande med utgiftsgranskningen och medelsanordningen, spelade då en dominerande roll. Härutinnan har emellertid på senare tider en högst väsentlig förskjutning ägt rum, i det att vid sidan av statskontoret nya huvudförvaltningar inrättats med egen utgiftsgranskning och självständig dragningsrätt på statsverkets checkräkning. Statskontorets kamerala verksamhet har såsom en följd härav så småningom krympt samman och alltmer förlorat i betydelse och omfattning.

Parallellt härmed har emellertid försiggått en utveckling i motsatt riktning. Statskontorets ställning inom finansförvaltningen medförde nämligen, att ämbetsverket redan tidigt och efter hand i allt större utsträckning fick tjänstföra som remissinstans i frågor inom hithörande områden. Från statsdepartementen remitteras sålunda till statskontoret i från år till år alltjämt vidgad omfattning i första hand — förutom frågor sammanhängande med fondförvaltningen, utlåningsverksamheten och pensionsväsendet — spörsmål rörande statsregleringen samt frågor av budgetteknisk natur men därjämte en mångfald andra ärenden, särskilt sådana av organisatorisk, allmänt ekonomisk och löneteknisk innebörd. I själva verket har denna förskjutning medfört, att tyngdpunkten i statskontorets arbetsuppgifter — bortsett från fondförvaltningen och utlåningsrörelsen — numera är att söka i dess ställning som allmänt remissverk och dess därmed förbundna utredande verksamhet.

Till belysande av utvecklingen av statskontorets utredande verksamhet har ämbetsverket meddelat en sammanställning av antalet till ämbetsverket inkomna remisser under vart och ett av de senast förflutna tio åren. Av sammanställningen framgår, att ämbetsverkets arbetsbörda — siffermässigt bedömd — på berörda område undergått en väsentlig stegring, vilken med utgångspunkt från förhållandena år 1926 uppgår till 470 ärenden, motsvarande nära 38 procent.

Statskontoret framhåller, att ämbetsverkets nuvarande organisation icke vore ägnad att på ett tillfredsställande sätt tillgodose de alltmer skärpta krav, som särskilt remissärendenas beredning och handläggning i övrigt ställde på verket. Med hänsyn till den inverkan, som frågan om inrättandet av nya huvudförvaltningar kunde erhålla för statskontorets och särskilt utgiftsbyråernas organisation, hade statskontoret tidigare icke velat ifrågasätta inrättandet av nya ordinarie tjänster utan inskränkt sig till att hemställa om medel för anställande av icke-ordinarie personal. För att emellertid utan annan arbetsförstärkning kunna bemästra arbetsbördan hade ämbetsverket under långa tider och i stor omfattning måst begagna sig av möjligheten att dubblera vissa ordinarie tjänster, varjämte tillgänglig icke-ordinarie personal pålagts arbetsuppgifter, som rätteligen bort handhas av personal i högre löneställning. Härtill komme, att de tjänstemän, som sysslat med hithörande ärenden, i stor utsträckning påtagit sig en arbetstid, som betydligt överstege den normala. Under åberopande av att någon nedgång i fråga om remissmängden ej vore att emotse samt att avgörande i huvudförvaltningsfrågan syntes vara att förvänta, har statskontoret i nu förevarande framställning, på sätt i det följande kommer att angivas, framlagt förslag till viss utökning av personalen.

Med hänsyn väsentligen till räkenskapsreformens inverkan å ämbetsverkets *kamerala* verksamhet har statskontoret föreslagit minskning för utgiftsbyråernas vidkommande med tre revisorstjänster. Häremot finner jag icke anledning till erinran. *Departement-
chefen.*

Statskontorets egenskap av centralt remissverk har vuxit fram ur den ställning, ämbetsverket ursprungligen intog såsom den centrala myndigheten för statens medelförvaltning. Den allmänna överblick över förvaltningen, som ämbetsverket i denna sin egenskap förvärvade, förlånade verket sär-

skilda möjligheter att från skilda synpunkter belysa de skiftande ämnen, i vilka utlåtanden begärdes, samt att verka för en enhetlig förvaltningspraxis. I den mån statskontorets kamerala verksamhet minskat i omfattning, har därför också motiven att i hittillsvarande mycket vidsträckta omfattning anlita statskontoret för utlåtanden i anslagsfrågor försvagats.

Det för förvaltningen betydelsefulla problem, som sålunda antytts, påkallar särskild uppmärksamhet, när såsom nu ett stort antal statskontoret hittills i räkenskapshänseende underordnade myndigheter skola ombildas till huvudförvaltningar med rätt att anlita statsverkets checkräkning i riksbanken. Ehuru jag icke ännu är beredd att taga ställning till omförmälda spörsmål, vill jag dock redan i detta sammanhang ge uttryck åt den uppfattningen, att en icke oväsentlig begränsning av antalet till statskontoret remitterade ärenden framstår såsom en naturlig följd av reformens genomförande. Vid bedömandet av frågan, huruvida härav kan föranledas ändring i statskontorets nuvarande organisation, bör beaktas, att läget för närvarande är oklart även beträffande en annan betydande grupp av ärenden i vilka utlåtanden bruka avgivas av statskontoret. Jag åsyftar frågor rörande tillämpningen av gällande avlöningsbestämmelser m. m. för undervisningsväsendet. Förslag om lönereglering för statlig såväl som icke statlig lärarpersonal torde komma att föreläggas årets riksdag och därvid synes frågan om inrättande av särskild lönenämnd för undervisningsväsendet få upptagas till övervägande. Om en sådan nämnd kommer till stånd, torde remisser i lönefrågor rörande undervisningsväsendet för framtiden i första rummet få handläggas av denna. Den nuvarande remissbördan i statskontoret skulle även enligt min mening påkalla en personalförstärkning, om den med säkerhet kunde förväntas bli bestående, men den torde under nuvarande förhållanden icke få motivera att nya tjänster inrättas vid ämbetsverket.

Ändringsförslag, sammanhängande med familjepensioneringsreformen.

Allmänna familjepensionsreglementet den 16 oktober 1936 (nr 542) är avsett att äga tillämpning å alla befattningshavare, för vilka civila eller militära tjänstepensionsreglementet gäller. Enligt särskild bestämmelse i reglementet skall emellertid genom beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen eller av Kungl. Maj:t efter riksdagens bemyndigande bestämmas tidpunkten för reglementets ikraftträdande för olika förvaltningsområden och fastställas de avvikelser från reglementets bestämmelser, som därvid finnas påkallade beträffande befattningshavare, vilka före ikraftträdandet ägt familjepensionsrätt på grund av sin statstjänst, samt beträffande de fall, då avgång från befattningen skett före ikraftträdandet.

Genom proposition nr 245 till föregående års riksdag framlades för riksdagen förslag till överenskommelse med fullmäktige för civilstatens änke- och pupillkassa samt fullmäktige för telegrafverkets änke- och pupillkassa angående statens övertagande av dessa kassor. I propositionen nr 258 framlades därefter förslag till överenskommelse jämväl med fullmäktige för sta-

tens järnvägars änke- och pupillkassa. Det förutsattes i propositionerna, att allmänna familjepensionsreglementet skulle träda i kraft den 1 juli 1937 för de förvaltningsområden, som berördes av överenskommelserna.

Sedan bankoutskottet i sitt utlåtande (1936: 35) över propositionerna förordat vissa jämkningar i förslagen till överenskommelser, anmälde riksdagen i skrivelse den 19 juni 1936 (nr 366), att riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att träffa överenskommelser med fullmäktige för en var av berörda kassor i huvudsaklig överensstämmelse med vad i utskottets utlåtande anförts och att i enlighet med vad som föreslagits besluta om reglementets ikraftträdande.

Härefter ha slutgiltiga överenskommelser enligt det av riksdagen sålunda lämnade bemyndigandet träffats med fullmäktige för en var av ifrågavarande kassor. Överenskommelserna, vilka för statens räkning undertecknats av mig jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande, hava dagtecknats, överenskommelsen rörande civilstatens änke- och pupillkassa den 19 november, överenskommelsen rörande telegrafverkets änke- och pupillkassa den 17 december samt överenskommelsen rörande statens järnvägars änke- och pupillkassa den 14 december, allt 1936.

1934 års familjepensionsutredning, som ingick de preliminära överenskommelserna rörande civilstatens, telegrafverkets samt statens järnvägars änke- och pupillkassor, har numera, såsom jag tidigare i dag anmält, med skrivelse den 14 januari 1937 till Kungl. Maj:t överlämnat preliminära överenskommelser jämväl med delegerade för en var av arméns och marinens familjepensionskassor samt tullstatens enskilda pensionsinrättning.

Kungl. Maj:t har förut denna dag på min föredragning beslutat förelägga riksdagen på de preliminära överenskommelserna grundade förslag till avtal. Därvid har förutsatts, att familjepensionsreglementet skulle träda i kraft den 1 juli 1937 för de förvaltningsområden, som beröras av överenskommelserna med arméns och marinens familjepensionskassor, men den 1 januari 1938 såvitt angår tullverket.

Såsom jag framhöll vid framläggande för 1936 års riksdag av förslag till allmänt familjepensionsreglemente torde, fränsett de affärsdrivande verken, prövningen av familjepensionsfrågor, fallande under sagda reglemente, böra uppdragas åt statskontoret.

Statskontoret har i sin förevarande skrivelse den 5 december 1936 beträffande storleken av den arbetsbörda, prövningen av familjepensionsfrågorna skulle pålägga ämbetsverket, anfört följande:

Bestyret med familjepensioneringen handhaves för närvarande vid civilstatens änke- och pupillkassa samt arméns och marinens familjepensionskassor av hos dessa kassor utslutande för ändamålet anställd och avlönad personal, medan vid tullstatens enskilda pensionsinrättning motsvarande uppgifter äro anförtrodda åt tjänstemän inom generaltullstyrelsen mot särskild ersättning från kassan. Sammanlagda lönekostnaderna för ifrågavarande kassors personal, fränsett dyrtidstillägg, uppgå för år räknat vid de fyra kassorna till, i runt tal, 128,000 kronor, varav vid civilstatens änke- och pupillkassa 52,000 kronor, vid arméns och marinens familjepensionskassor respektive 48,000

kronor och 20,000 kronor samt vid tullstatens enskilda pensionsinrättning 8,000 kronor.

De arbetsuppgifter, statskontoret skulle komma att övertaga från ovan nämnda pensionskassor, komma emellertid icke att omfatta kassornas samtliga bestyr med familjepensioneringen. Genom det nya sätt, varpå befattningshavarnas bidrag till pensioneringen äro avsedda att uttagas — pensionsavdragen — bortfaller nämligen behovet av den centrala registrering av till pensioneringen anslutna befattningshavare, som nu äger rum inom respektive kassor, liksom ock där förekommande beräkning och debitering av avgifter samt kontroll ifråga om avgiftsbetalningens fullgörande. På statskontoret kommer däremot att överflyttas — förutom förvaltningen av kassornas fondtillgångar — prövningen av frågor om rätt till familjepension samt utbetalningen av pensionerna jämte därå belöpande tilläggsförmåner. Till belysande av den arbetsökning, som härav föranledes, kan nämnas, att ämbetsverket, som för närvarande har att avgöra omkring 800 pensionsansökningar om året och månatligen utbetalar pensioner till mer än 10,000 pensionstagare, genom familjepensioneringens övertagande skulle få att årligen pröva ytterligare omkring 350 pensionsansökningar, därav omkring 175 falla på armén och marinen samt omkring 50 på tullverket, och månatligen ombesörja utbetalningar av ytterligare omkring 5,000 pensioner, varav omkring 2,900 avse armén och marinen samt omkring 600 tullverket.

Statskontoret vill härvid framhålla, att bestyret med familjepensionsutbetalningarna kommer att i vissa hänseenden vara betydligt mera komplicerat och tidskrävande än motsvarande göromål i avseende å tjänstepensioneringen, i det i de fall, då flera familjepensionsberättigade förekomma, antalet pensionsberättigade — liksom ock pensionernas storlek — icke är från början bestämt utan växlar från tid till annan. Härtill kommer, att under lång tid framåt samtidigt komma att tillämpas såväl de bestämmelser, som gällt för de olika familjepensionskassorna, som ock det nya familjepensionsreglementets föreskrifter, ävensom de regler, som komma att fastställas för efterlevande till befattningshavare, å vilka det nya reglementet ej blir tillämpligt.

Vad angår den för ett nöjaktigt handhavande av de nytillkommande göromålen erforderliga organisationen har statskontoret till en början övervägt ett sammanförande av tjänste- och familjepensioneringsärendena under en och samma byrå, den nuvarande andra utgiftsbyrån (pensionsbyrån). För en dylik centralisering anser statskontoret framför allt tala önskvärdheten av en enhetlig ledning av arbetet och av de olika ärendenas handläggning, särskilt under de första åren innan den beslutade nyordningen på området vunnit erforderlig stadga. Trots detta har ämbetsverket slutligen stannat för en annan lösning, nämligen arbetsuppgifternas uppdelning på två byråer. Anledningen härtill angives närmast vara den, att den arbetsbörda, som för närvarande åvilar chefen för pensionsbyrån, är så betydande, att densamma måste anses gå avsevärt utöver vad som kan betecknas som normalt. Att under sådana förhållanden ytterligare öka arbetsuppgifterna för ifrågavarande befattningshavare har statskontoret ansett icke böra ifrågakomma. Ämbetsverket fortsätter:

Statskontoret har sålunda kommit till den uppfattningen, att de uppgifter inom pensionsväsendet, som komma att åvila ämbetsverket, böra uppdelas å tvenne pensionsbyråer. Beträffande den lämpliga fördelningen av arbetsuppgifterna mellan dessa byråer synes tveksamhet kunna råda. Åtskilliga skäl

torde tala för att fördelningen sker efter förvaltningsgrenar, så att å den ena byrån handläggas pensionsärenden — avseende såväl tjänste- som familjepensioneringen — för allmänna civilförvaltningen samt å den andra motsvarande ärenden för försvarsväsendet. Av praktiska skäl synes det dock statskontoret vara att förorda, att åtminstone tillsvidare andra utgiftsbyrån — som hädanefter lärer böra benämnas första pensionsbyrån — i huvudsak bibehållas vid de arbetsuppgifter inom hithörande område, som nu ankommer på byrån — d. v. s. tjänstepensioneringen — och att den nya byrån — andra pensionsbyrån — pålägges bestyret med familjepensionsväsendet. Statskontoret förutsätter emellertid, att frågan om den definitiva arbetsfördelningen upptages till avgörande först senare, när nödig erfarenhet vunnits, och att överhuvudtaget ett nära samarbete mellan byråerna kommer till stånd med möjlighet att, vid behov, ömsevis tillhandagå med arbetskrafter. I sistnämnda hänseende torde vara lämpligt, att den avdelning — pensionsexpeditionen — som för närvarande handhar utbetalningarna av tjänstepensionerna, efter nödig arbetsförstärkning anförtros jämväl utbetalningarna av familjepensionerna.

Statskontoret förordar, att den nya byrån utrustas med en byråchef (B 30), en förste revisor (B 24) och en notarie (B 21), samtliga å extra stat, jämte en förste amanuens. Förste revisorn skulle handlägga familjepensionsansökningarna, leda arbetet å pensionsexpeditionen och därvid hava närmaste ansvaret för samtliga pensionsutbetalningar, besvara skriftliga och muntliga förfrågningar i pensionsspörsmål ävensom i övrigt biträda vid förekommande utredningsarbete. Notarien skulle biträda med utredningar och uppsättningar. Vidare har statskontoret föreslagit, att å andra utgiftsbyrån (pensionsbyrån) skulle nyinrättas en notariebefattning i 21:a lönegraden å extra stat men i stället indragas en förste amanuens tjänst.

Pensionsexpeditionen föreslår statskontoret skola utökas med *dels* en ordinarie kansliskrivare i lönegraden B 11, avsedd såsom föreståndare för expeditionen, *dels* ock två ordinarie kontorsbiträden i lönegraden B 4.

Familjepensioneringsreformens genomförande kommer att medföra arbetsökning även å fondbyrån.

I skrivelse den 7 december 1933 angående ämbetsverkets anslagsbehov för budgetåret 1934/1935 föreslog statskontoret, bland annat, att en ytterligare kamrerare skulle anställas inom ämbetsverket, vilken tjänst till en början borde uppföras å extra stat. I anledning härav framhöll jag vid anmälan av nämnda skrivelse i 1934 års statsverksproposition, att jag icke blivit övertygad om nödvändigheten av att utöka den ledande personalen å fondbyrån med en kamrerare å extra stat, så mycket mindre som möjlighet funnes att vid särskild arbetsanhopning bereda den ordinarie kamreraren tillfällig arbetslättnad genom att anförtro vissa av dennes göromål åt annan befattningshavare mot ersättning enligt bestämmelserna i avlöningsreglementets 19 §. Statskontorets förslag föranledde i enlighet härmed icke någon åtgärd från Kungl. Maj:ts sida. Emellertid har den av mig antydda möjligheten sedermera i full omfattning utnyttjats av statskontoret och i verkligheten har sedan år 1933 praktiskt taget i en följd å fondbyrån fungerat två kamrerare.

De tillgångar, som statskontoret i anledning av familjepensioneringsreformen får övertaga, uppgå enligt vad ämbetsverket meddelat till, i runt tal, 119,800,000 kronor. Bland dessa tillgångar märkas cirka 360 inteckningslån, 100 kommunlån och 700 reverslån mot borgen ävensom 6 fastigheter. Av statskontoret nu förvaltade fonder, vilkas tillgångar ämbetsverket har att göra räntebärande, redovisade den 30 juni 1936 tillgångar å tillhoppa 172,690,000 kronor. Härei ingingo allenast omkring 140 inteckningslån och en fastighet. Kommunlån och reverslån förekommo icke bland statskontorets fondtillgångar.

I sin förevarande skrivelse har statskontoret hemställt, att vid ämbetsverket måtte inrättas *dels* en ordinarie befattning såsom biträdande kamrerare i lönegraden B 24, *dels ock* en ordinarie revisorstjänst i lönegraden B 21 och en ordinarie kontorsbiträdestjänst, båda avsedda för fondbyrån. I samband härmed har statskontoret anfört följande:

Den betydande remissbördan — ofta avseende skyndsamma utredningar och ärenden — har medfört, att svårighet mött för såväl byråchefen å fondbyrån som den ordinarie kamreraren att i önskvärd utsträckning ägna sig åt de viktiga arbetsuppgifter, som sammanhånga med lånerörelsen och fondförvaltningen. Att beakta är i sådant hänseende att de rådande förhållandena på lånemarknaden ställa stora krav i fråga om påpasslighet och uppmärksamhet, när det gäller att finna ur avkastnings- och säkerhetssynpunkt tillfredsställande placeringsobjekt. Med hänsyn till placeringsfrågornas ekonomiska betydelse vore det enligt statskontorets mening i och för sig önskvärt och naturligt, att handläggningen av dessa frågor omhänderhades av chefen för byrån. Å andra sidan äro de undersökningar och förhandlingar, som måste förekomma i de särskilda fallen, ofta mycket omfattande, och de studier av förhållandena å låne- och fastighetsmarknaden, vilka äro en förutsättning för ett bedömande av hithörande spörsmål, synnerligen tidskrävande samt av den art, att de löpa fara att skjutas i bakgrunden, därest de förenas med brådskande utredningsarbeten och andra förvaltningsgöromål.

Detta förhållande gör att dessa arbetsuppgifter icke lämpligen böra förenas med de göromål, som i övrigt ankomma på fondbyråchefen. En omläggning av arbetsuppgifternas fördelning inom fondbyrån är därför av behovet påkallad. Ett genomförande av en sådan omläggning möter emellertid stora svårigheter med hänsyn till arbetsbelastningen å byrån i dess helhet. En möjlighet att vinna förbättrade förhållanden i berörda avseende synes dock statskontoret kunna vara, om kamreraren å byrån kunde — givetvis under byråchefens överinseende — i större utsträckning än hittills övertaga bestyret med placeringsfrågorna. Nämda befattningshavare skulle i så fall bliva den, som hade att närmast följa förhållandena å låne- och räntemarknaden, förbereda och för statskontoret föreslå erforderliga placeringar, öva tillsyn över godtagna placeringsobjekt och föreslå de åtgärder med avseende därå, vartill rådande förhållanden kunde föranleda, ävensom handhava skötseln av fonderna tillhöriga fastigheter. Härutöver skulle det åligga kamreraren att, med tillhjälp av den biträdande kamreraren, under byråchefen hava ledningen av byråns arbete med fondtillgångarnas redovisning och förvaltning.

Beträffande revisorstjänsten och kontorsbiträdesbefattningen har statskontoret anfört huvudsakligen följande:

Då statskontorets medelsplacering verksamhet nu kommer att i betydande grad utvidgas, är det så mycket angelägnare, att en tillfredsställande

anordning träffas för en enhetlig skötsel av dessa ärenden. Därest desamma komma att i vidgad omfattning anförtros åt kamreraren å fondbyrån, förutsätter detta givetvis, att vissa av de arbetsuppgifter, som nu åvila sagda tjänsteman, överflyttas å biträdande kamreraren, vilken i sin tur måste beredas minskning i fråga om det arbete, som hittills utförts av honom. Med hänsyn härtill samt till nyssberörda utökning av medelsplaceringarna finner statskontoret erforderligt, att ytterligare en ordinarie revisorstjänst avses för fondbyrån, ävensom att medel ställas till förfogande för anställande av ännu ett kontorsbiträde å byrån. Önskvärdheten av sagda revisorsbefattning är än starkare, som sedan länge ett kännbart behov förelegat att kunna avdela en tjänsteman att närmast svara för skötseln av och ordningen i valvet, där ämbetsverkets värdehandlingar förvaras. Detta behov har hittills, på grund av brist på arbetskrafter, icke kunnat på ett fullt nöjaktigt sätt tillgodoses.

Såsom statskontoret framhållit tala vissa skäl för ett sammanförande av tjänste- och familjepensionsärendena under en och samma byrå. Då ämbetsverket likväl förordat arbetsuppgifternas uppdelning på två byråer, har detta framför allt motiverats med den arbetsbörda, som åvilar chefen för den nuvarande andra utgiftsbyrån (pensionsbyrån). Vid övervägande av ifrågasvarande spörsmål har jag kommit till den uppfattningen, att en bättre lösning vinnes, därest tjänste- och familjepensionsärendena sammanhållas på en byrå, men byråchefens arbetsuppgifter underlättas genom att dels en kvalificerad arbetskraft med föredragningskyldighet i familjepensionsärenden ställes till hans förfogande, dels den för handläggning av tjänstepensionsärenden avsedda personalen förstärkes, dels byråchefen under organisationstiden befrias från löpande ärenden. Med hänsyn härtill har jag funnit mig icke böra biträda statskontorets förslag om inrättande av en ny byråchefsbefattning utan förordar i stället, att ämbetsverkets arbetskrafter förstärkas med en sekreterartjänst i 26:e lönegraden och, såsom statskontoret föreslagit, en notariebefattning i 21:a lönegraden, vilka båda torde böra uppföras på extra stat. Den av statskontoret till indragning föreslagna amanuens-tjänsten synes böra bibehållas.

Frånsett byråchefstjänsten har statskontoret för familjepensionsärendenas handläggning hemställt om inrättande av en förste revisorstjänst i 24:e lönegraden samt en notarietjänst i 21:a lönegraden, båda å extra stat, ävensom av en förste amanuensbefattning. Jag tillstyrker dessa förslag. Ej heller finner jag anledning till erinran mot ämbetsverkets förslag om förstärkning av pensionsexpeditionen med en ordinarie kansliskrivare i lönegraden B 11, avsedd såsom föreståndare för expeditionen, samt två kontorsbiträden.

Å fondbyrån har, såsom framgår av den lämnade redogörelsen, kamrerartjänsten under de senare åren så gott som ständigt varit dubblerad. Statskontoret har nu föreslagit, att vid ämbetsverket skulle inrättas en ordinarie befattning såsom biträdande kamrerare i lönegraden B 24. Med hänsyn till vad statskontoret i samband härmed anfört och med beaktande särskilt av den arbetsökning, familjepensioneringsreformen kommer att medföra å fondbyrån, vill jag icke motsätta mig statskontorets förslag i denna del. Jag tillstyrker vidare ämbetsverkets förslag om nyinrättande för fondbyrån av

en revisorstjänst, varemot med inrättandet av en ny kontorsbiträdesbefattning torde få tills vidare anstå. Det synes icke uteslutet, att en viss lättnad i arbetsbördan skulle kunna ernås genom en förenkling av den inom verket tillämpade bokföringen.

*Vissa ytterligare
personalfrågor.*

Utgiftsbyråerna. Såsom förut angivits har statskontoret föreslagit, att ärenden rörande tjänstepensioneringen allttjämt skulle handläggas å andra utgiftsbyrån (pensionsbyrån). Av den i det föregående lämnade redogörelsen framgår vidare, att å nämnda byrå för närvarande jämväl handläggas vissa anordningsärenden. Statskontoret har framhållit, att genom de senare årens nybildningar inom pensionsväsendet och särskilt efter övertagandet av den militära tjänstepensioneringen från och med budgetåret 1935/1936 arbetsbördan å andra byrån i hög grad ökats, och detta i väsentligt större omfattning än som motsvaras av de nya arbetskrafter, som ställts till förfogande för ändamålet. I anslutning härtill har ämbetsverket föreslagit, att anordningsärendena jämte de remissärenden, som icke hava avseende å pensionsväsendet, nu skola överföras från andra utgiftsbyrån till övriga utgiftsbyråer.

För sistnämnda utgiftsbyråer har statskontoret hemställt om uppförande *dels* å ordinarie stat av en ny sekreterartjänst i lönegraden B 26, *dels ock* å extra stat av två notarietjänster i 21:a lönegraden. I samband härmed skul- le en befattning såsom förste amanuens indragas. Till stöd för nu nämnda förslag har ämbetsverket anfört huvudsakligen följande.

Den enda ordinarie arbetskraft, som — bortsett från vederbörande byråchefer själva — för utredningsändamål står till förfogande å första och tredje utgiftsbyråerna, utgöres av den ene av ämbetsverkets två sekreterare. För att överhuvud taget kunna bemästra mötande uppgifter har statskontoret tidtals varit nödsakat att tillgripa dubblering av ordinarie tjänster. En förstärkning av arbetskrafterna måste med numera rådande arbetsanhopning anses vara oundgängligen erforderlig. Därest nu till arbetsbördan skola komma jämväl de utredningsuppgifter utanför pensionsområdet, som hittills legat å andra utgiftsbyrån, framträder kravet på förstärkta arbetskrafter än mera oavvisligt.

Förvaring av egnahemslåneinteckningar. Statskontoret har i förevarande skrivelse den 5 december 1936 erinrat om en på Kungl. Maj:ts prövning beroende framställning av den 28 februari 1935 från statens egnahemsstyrelse om förvaring av vissa egnahemslåneförmedlares inteckningssäkerheter. Jag anhåller att i detta sammanhang få anmäla nämnda ärende.

Enligt § 16 i kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten skall låneförmedlande bolag och förening, innan någon del av beviljat egnahemsstatslån må utbekommas, till statskontoret avlämna av ämbetsverket godkänd säkerhet för avgiven skuldförbindelses uppfyllande. Inteckning uti egnahemslägenhet, beviljad eller lämnad såsom säkerhet för egnahemslån som av vederbörande låneförmedlare utlämnats från statslånet i fråga, må kunna, därest sådan

inteckning deponeras på sätt och under villkor i övrigt, som statskontoret finner lämpliga, särskilt med hänsyn till dess bibehållande vid gällande kraft, av statskontoret antagas såsom säkerhet för statslånet intill visst belopp.

Statens egnahemsstyrelse har genom förutnämnda framställning hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärd för att egnahemslåneinteckning, som godkänts såsom säkerhet för utlämnat statslån till låneförmedlande bolag eller förening, må kunna mottagas av statskontoret utan kostnad för vederbörande låneförmedlare. Till stöd härför har ämbetsverket anfört huvudsakligen följande.

Möjligheten att ställa egnahemslåneinteckning såsom säkerhet för statslån begagnas för närvarande av ett trettiootal låneförmedlare. Statskontoret har därvid föreskrivit deposition i bank av förekommande inteckningar. Sådan deposition har visat sig åsamka låneförmedlarna i hög grad betungande kostnader. En betydande del av låneförmedlarnas statliga förvaltningsbidrag — för 1934 15,325 kronor av det för samma låneförmedlare till 93,640 kronor uppgående förvaltningsbidraget — har åtgått till positionsavgifter. Fondbildningen för mötande av förlustrisker och för möjliggörande av erforderliga avskrivningar minskas således, i mån som förvaltningsbidraget måste tagas i anspråk för inteckningsförvaringen.

Angelägenheten att ifrågavarande förvaltningskostnader nedbringas, varom framställningar gjorts från vissa låneförmedlare, har föranlett egnahemsstyrelsen att söka åvägabringa någon billigare säkerhetsförvaring. Det vill synas egnahemsstyrelsen, som skulle inteckningarna i fråga med fördel kunna tagas under statskontorets direkta deposition utan kostnad för vederbörande låneförmedlare. Tidigare olägenheter av en dylik anordning torde nämligen vara undanröjda genom upphävandet av förut gällande bestämmelser om förnyelse av inteckning och genom möjligheten numera till anteckning om innehav av inteckning. Låneförmedlarna skulle det stå fritt att välja mellan förvaring hos statskontoret eller hos inrättning, som statskontoret godkänt för ändamålet.

En vid egnahemsstyrelsens framställning fogad förteckning över 30 låneförmedlande bolags och föreningars kostnader för deposition av egnahemslåneinteckningar utvisar, att för dessa låneförmedlare sammanlagda kostnaden för år 1934 utgjorde 15,325 kronor 56 öre och för år 1935 beräknades uppgå till 16,419 kronor 25 öre. Enligt samma förteckning uppgingo för de ifrågavarande låneförmedlarna förvaltningsbidragen för år 1934 till sammanlagt 93,640 kronor 41 öre. Av förteckningen, som utvisar förhållandet i varje särskilt fall mellan kostnaden för förvaringen och låneförmedlarens förvaltningsbidrag för år 1934, framgår, att i ett flertal fall en avsevärd del av förvaltningsbidraget åtgått till täckande av förvaringskostnaden, i 15 fall omkring 25 procent eller mera.

Statskontoret, som i ärendet avgivit utlåtande den 28 januari 1936, har för möjliggörande av ett bedömande av spörsmålet, i vad mån ett mottagande av de för närvarande för statskontorets räkning deponerade egnahemslåneinteckningarna kan komma att medföra ökning i statskontorets arbetsbörda, låtit från de i egnahemsstyrelsens förteckning upptagna låneförmedlarna inhämta vissa upplysningar angående deras låneverksamhet. De inkomna upplysningarna hava sammanställts i en tablå.

Enligt denna tablå uppgår antalet av för statskontorets räkning hos bank deponerade inteckningar till 6,383 med ett sammanlagt belopp av 17,141,780 kronor 42 öre. Antalet till säkerhet för egnahemslån gällande inteckningar uppgår till 7,721 med ett sammanlagt belopp av 22,524,538 kronor 41 öre. Enligt samma tablå utgör ungefärliga antalet exekutiva auktioner under åren 1930—1934, vilka berört de i förvar nedlagda inteckningarna, 48 eller sålunda årligen i medeltal omkring 10 samt ungefärliga antalet relaxationer, uppdelningar, postponeringar och andra åtgärder under motsvarande år, vilka berört de ifrågavarande inteckningarna, 119 eller årligen i medeltal omkring 24.

För egen del har statskontoret anfört följande:

Avsikten med statens egnahemsstyrelsens förevarande framställning är att få till stånd en minskning av de för närvarande utgående förvaringsavgifterna för att därigenom möjliggöra, att medel göras tillgängliga för själva egnahemsverksamheten. I sistnämnda hänseende märkes särskilt angelägenheten att få medel disponibla för mötande av å egnahemslånerörelsen uppkommande förluster. Enligt vad statskontoret erfarit, hava de låneförmedlande bolagen och föreningarna, vilka driva rörelse på egen ekonomisk risk, hittills icke haft möjlighet att i erforderlig utsträckning reservera medel för dylikt ändamål. Flertalet av de låneförmedlare, vilka hava sina inteckningar deponerade i bank, nödgas för närvarande vidkännas en kostnad för förvaringen, uppgående till omkring en fjärdedel eller mer av statsbidragets hela belopp. För dessa låneförmedlare måste givetvis svårigheter möta att med statsbidragens hjälp verkställa fondbildning för täckande av framtida förluster i den utsträckning, som av behovet påkallas. Det lär nämligen vara obestriddligt, att en icke ringa förlustrisk å utlämnade egnahemslån föreligger. Statskontoret vill i detta sammanhang erinra om de stödåtgärder — beviljande av stödlån och medgivande av uppskov i särskild ordning med erläggande av ränta och amortering — som statsmakterna under senare år ansett sig böra vidtaga. Med hänsyn till beskaffenheten av de för egnahemslånen lämnade säkerheterna, vilka i regel utgöra enda säkerheten även för egnahemsstatslånen, lär det vara ofrånkomligt, att i händelse av exekutivt förfarande låneförmedlarna i många fall icke kunna beredas full täckning för sin fordran. Detta torde särskilt vara fallet med de lån, som blivit utlämnade omkring år 1920, i anseende till de i jämförelse med nuvarande förhållanden höga värderingsbelopp, som legat till grund vid bestämmandet av lånens storlek. Erfarenheten har ock visat, att i ett flertal fall avskrivningar redan måst vidtagas.

I fortsättningen framhåller statskontoret, att ämbetsverket icke ville motsätta sig, att, därest så skulle anses önskvärt och lämpligt, förvaringen av ifrågavarande egnahemslåneinteckningar övertoges av ämbetsverket. Nödvändiga förutsättningar härför vore dock *dels* att anteckning komme att ske därom, att statskontoret vore inteckningsinnehavare, *dels* förstärkning av arbetskrafterna å ämbetsverkets ombudsmansexpedition. Anmälan om statskontorets innehav syntes lämpligen kunna göras genom låneförmedlarens försorg i samband med inteckningens avlämnande till statskontoret. Den med sådan anmälan förenade kostnaden uppginge till 1 krona 25 öre för varje inteckning och skulle sålunda ej bliva för låneförmedlarna nämnvärt betungande. Beträffande förstärkningen av arbetskrafterna anför statskontoret följande.

Enligt verkställd överslagsberäkning skulle övertagandet av egnahemslåneinteckningarnas förvaring föranleda behov av *dels* ytterligare en extraordinarie tjänsteman i adertonde lönegraden med en begynnelselö (i sextonde löneklassen) av 4,596 kronor, *dels ock* ett mindre belopp, förslagsvis 2,000 kronor, för skrivhjälp. Därutöver torde vara ofrånkomligt att under första året för bestridande av de skrivgöromål — uppläggande av liggare och register m. m. — som komme att bliva en följd av själva överflyttandet av inteckningarna, erhålla tillgång till extra skrivhjälp. För detta ändamål synas böra beräknas i runt tal 2,000 kronor. Kostnaderna för anställandet av den personal, som sålunda blir erforderlig, kunna alltså beräknas för första året till omkring 8,600 kronor och sedermera till omkring 6,600 kronor årligen.

Slutligen har statskontoret framhållit, att ämbetsverkets kostnader borde ersättas av de låneförmedlare, som överlämnade sina inteckningar till förvaring, och ersättningen erläggas genom en förvaringsavgift, som syntes böra bestämmas till, i avrundat belopp, 40 öre för varje tusental av inteckningarnas belopp. Dessa avgifter syntes böra uttagas av statskontoret i samband med utbetalande av statsbidragen och såsom uppbördsmedel tillgodoföras ämbetsverkets omkostnadsanslag eller möjligen gottgöras inkomsttiteln A III Diverse inkomster.

Biträdespersonalen. Å ämbetsverkets nuvarande ordinarie stat finnas uppförda 11 biträdesbefattningar. Härutöver äro för närvarande anställda 13 icke-ordinarie biträden. Av den förut lämnade redogörelsen framgår, att statskontoret hemställt om nyinrättande å ordinarie stat av *dels* 1 kansliskrivartjänst (B 11), avsedd såsom föreståndare för pensionsexpeditionen, *dels* 2 kontorsbiträdestjänster (B 4), avsedda för samma expedition, *dels ock* 1 kontorsbiträdestjänst (B 4) för fondbyrån.

Under framhållande att den nuvarande fördelningen mellan ordinarie och icke-ordinarie biträdespersonal näppeligen kunde anses tillfredsställande har statskontoret hemställt om överflyttande till ordinarie stat av *dels* en extra ordinarie kansliskrivare å fondbyrån, *dels* ett extra ordinarie kanslibitråde, *dels ock* ett kontorsbiträde. Härigenom skulle inom ämbetsverket mot 18 ordinarie biträdestjänster komma 10 biträdesbefattningar å icke-ordinarie stat.

Såsom statskontoret föreslagit, torde de anordningsärenden, vilka för närvarande handläggas å andra utgiftsbyrån (pensionsbyrån), jämte sådana remissärenden, som icke hava avseende å pensionsväsendet, böra överföras från nämnda byrå till övriga utgiftsbyråer. *Departementals-
chefen.*

I anslutning till vad jag i det föregående uttalat i fråga om inrättande av nya tjänster inom statskontoret med hänsyn till remissärendena, får jag hemställa, att ämbetsverkets förslag om nyinrättande för första och tredje utgiftsbyråerna av en sekreterar- och två notarietjänster icke för närvarande må föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Närmast hade — med hänsyn till den nuvarande remissbördan — kunnat övervägas att tillmötesgå förslaget om inrättande av en sekreterarbefattning vid verket. Om detta icke nu synes böra ske, är det emedan även frågan om den framtida handläggningen av

ärenden rörande tillämpningen av lönebestämmelserna för undervisningsväsendet för närvarande är svävande.

Förslaget om statskontorets övertagande av förvaringen av vissa egnahemslåneförmedlares inteckningssäkerheter finner jag mig efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet böra biträda. Vad statskontoret anfört beträffande den vid genomförandet av nämnda förslag påkallade förstärkningen av arbetskrafterna å ämbetsverkets ombudsmansexpedition synes icke giva anledning till erinran. Med anledning av vad statskontoret ytterligare i detta sammanhang föreslagit får jag anföra, att jag finner det mindre lämpligt att komplicera ifrågavarande anordning genom uttagandet av särskild förvaringsavgift av låneförmedlarna.

Vidkommande slutligen biträdespersonalen lärer med hänsyn till den förut berörda frågan om förenkling av den inom verket tillämpade bokföringen prövningen av frågan om överflyttande till ordinarie stat av en extra ordinarie kansliskrivare å fondbyrån böra tills vidare anstå. Däremot har jag funnit mig böra tillstyrka förslaget om överflyttande till ordinarie stat av ett extra ordinarie kanslibitråde och ett kontorsbiträde.

Sammanfattning.

Av den redogörelse, som nu lämnats, framgår, att statskontoret föreslagit inrättandet av följande nya tjänster å ordinarie stat, nämligen 1 sekreterare (B 26), 1 biträdande kamrerare (B 24), 1 revisor (B 21), 2 kansliskrivare (B 11), 1 kanslibitråde (B 7) och 4 kontorsbiträden (B 4). Å andra sidan skulle 3 ordinarie revisorstjänster (B 21) indragas.

Å extra stat skulle enligt statskontorets förslag uppföras 1 byråchef (B 30), 1 förste revisor (B 24) samt 4 notarier (B 21).

Övrig icke-ordinarie personal föreslår statskontoret förstärkt *dels* med 1 förste amanuens, *dels* med erforderliga arbetskrafter, därest förvaringen av vissa egnahemslåneförmedlares inteckningar överlämnas till statskontoret. Å andra sidan skulle 2 förste amanuensbefattningar, 1 extra ordinarie kansliskrivarebefattning, 1 extra ordinarie kanslibiträdestjänst samt 1 kontorsbiträdestjänst indragas.

I fråga om de tre till indragning föreslagna ordinarie revisorstjänsterna har statskontoret anfört, att av innehavarna av dessa tjänster en syntes böra placeras å den för fondbyrån avsedda nya revisorstjänsten. Med hänsyn till arten av de arbetsuppgifter, som avsåges för de nya befattningar, vilka av statskontoret ifrågasatts, vore de båda övriga revisorerna icke lämpade för någon av dessa befattningar. Statskontoret hemställer därför, att dessa revisorer måtte överflyttas på indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet.

För min del har jag i det föregående förordat inrättandet av följande nya tjänster å ordinarie stat vid statskontoret, nämligen 1 biträdande kamrerare (B 24), 1 revisor (B 21), 1 kansliskrivare (B 11), 1 kanslibitråde (B 7) och 3 kontorsbiträden (B 4). Även enligt mitt förslag skulle 3 ordinarie revisorstjänster (B 21) indragas.

Jag har vidare föreslagit uppförande å extra stat av 1 sekreterare (B 26), 1 förste revisor (B 24) samt 2 notarier (B 21).

Övrig icke-ordinarie personal har jag föreslagit skola förstärkas *dels* med 1 förste amanuens, *dels* med den arbetskraft, som erfordras för förvaringen i statskontoret av vissa egnahemslåneförmedlares inteckningar. Samtidigt skulle emellertid den icke-ordinarie personalen minskas med 1 extra ordinarie kanslibitråde och 1 kontorsbiträde.

Beträffande innehavarna av de tre till indragning föreslagna ordinarie revisorstjänsterna tillstyrker jag statskontorets förslag att en placeras å den för fondbyrån avsedda nya revisorstjänsten men de båda övriga överföras till allmänna indragningsstaten. De för familjepensionsärendenas handläggning avsedda nya tjänsterna förutsätter jag komma att i viss utsträckning besättas med befattningshavare vid de av staten övertagna familjepensionskassorna.

Statskontorets avlöningsstat.

Kungl. Maj:t har den 15 maj 1936 fastställt följande avlöningsstat för statskontoret, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	271,600	
2. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	8 900	
3. Avlöning till tjänsteman å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	8,300	
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a. Grundavlöningar m. m.	kronor	77,000	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	5,500	» 82,500
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	18,400	
	Summa kronor	389,600.	

Statskontoret har i skrivelsen den 5 december 1936 med hänsyn till sina i det föregående berörda förslag om ändringar i nuvarande personalorganisation samt med iakttagande av den reduktion av anslagsposterna, som för anledes av familjepensionsavdragen, föreslagit,

att anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat höjes till 287,900 kronor,

att anslagsposten till avlöning till tjänsteman å övergångsstat sänkes till 8,600 kronor,

att anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å extra stat höjes till 53,900 kronor,

att grundavlöningsposten sänkes till 63,300 kronor eller, vid bifall till förslaget om överflyttande till statskontoret av förvaringen av vissa egnahemslåneförmedlares inteckningar, till 71,900 kronor,

att avlöningsförhöjningsposten sänkes till 4,500 kronor, samt att anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän höjes till 20,900 kronor.

Avlöningsstatens slutsumma skulle alltså utgöra ($287,900 + 8,600 + 53,900 + 63,300 + 4,500 + 20,900 =$) 439,100 kronor eller, vid bifall till förslaget om överflyttande till statskontoret av förvaringen av vissa egnahemsförmedlars inteckningar, ($439,100 + 8,600 =$) 447,700 kronor.

Departements-
chefen.

Vid bifall till vad jag förut förordat synas anslagsposterna under statskontorets avlöningsstat böra för nästa budgetår beräknas på följande sätt.

Anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat bör ökas med ett belopp av 31,900 kronor, motsvarande avlöningarna vid de av mig tillstyrkta nya ordinarie tjänsterna efter frånräknande av tjänstepensionsavdrag. Å andra sidan bör anslagsposten minskas med dels 22,400 kronor, motsvarande avlöningarna vid tre revisorstjänster efter frånräknande av tjänstepensionsavdrag, dels ock 9,400 kronor på grund av familjepensionsavdragen. Anslagsposten skulle således upptagas med ett belopp av ($271,600 + 31,900 - 22,400 - 9,400 =$) 271,700 kronor.

Anslagsposten till avlöning till tjänsteman å övergångsstat bör minskas med vederbörligt familjepensionsavdrag — i runt tal 200 kronor — till 8,600 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å extra stat bör ökas med ett belopp av 31,600 kronor, motsvarande avlöningarna vid de av mig tillstyrkta nya tjänsterna å extra stat efter frånräknande av tjänstepensionsavdrag. Å andra sidan bör anslagsposten minskas med 1,300 kronor på grund av familjepensionsavdragen och alltså upptagas med ($8,300 + 31,600 - 1,300 =$) 38,600 kronor.

Grundavlöningsposten bör ökas med dels 4,400 kronor, motsvarande grundavlöningen efter frånräknande av tjänstepensionsavdrag till en förste amanuens i 18:e lönegraden, dels 8,600 kronor för den arbetskraft, som erfordras för förvaringen hos statskontoret av förberörda inteckningar. Å andra sidan bör posten minskas med dels 4,500 kronor, motsvarande avlöningarna vid en extra ordinarie kanslibiträdes- och en extra ordinarie kontorsbiträdestjänst efter frånräknande av tjänstepensionsavdrag, dels ock 2,300 kronor på grund av familjepensionsavdragen. Posten skulle alltså upptagas med ($77,000 + 4,400 + 8,600 - 4,500 - 2,300 =$) 83,200 kronor.

Posten till avlöningsförhöjningar m. m. torde böra bibehållas vid oförändrat belopp, 5,500 kronor.

Slutligen torde anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän med hänsyn till den i årets statsverksproposition ifrågasatta löneminskningsskompensationen åt extra ordinarie tjänstemän samt i följd av den föreslagna personalökningen böra höjas till i runt tal 22,400 kronor.

Avlöningsstatens slutsumma skulle således enligt mitt förslag utgöra ($271,700 + 8,600 + 38,600 + 83,200 + 5,500 + 22,400 =$) 430,000 kronor.

Statskontorets omkostnadsstat.

Kungl. Maj:t har den 15 maj 1936 fastställt följande omkostnadsstat för statskontoret, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1936/1937:

Omkostnadsstat.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	3,000
2. <i>Expenser, förslagsvis</i>	»	43,000
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	12,000
	Summa kronor	58,000.

Av anslagsposten till *expenser* må enligt samma beslut tagas i anspråk förslagsvis 4,500 kronor till bränsle, lyse och vatten, högst 35,500 kronor till övriga *expenser* för eget behov och förslagsvis 3,000 kronor till övriga *expenser* för annat än eget behov.

Sedan statskontoret i skrivelse den 9 november 1936 anmält, *dels* att riksbanken på grund av ändring i tidigare gällande bestämmelser från och med år 1936 komme att uttaga avgift för förvaring av ämbetsverkets i banken deponerade värdehandlingar, *dels ock* att statskontoret anlitat sakkunnigt biträde i samband med värdering av fastigheter, som utgöra hypotek för lån från de under statskontorets förvaltning ställda fonderna, har Kungl. Maj:t genom beslut den 20 november 1936 medgivit, att statskontoret finge — i den mån förenämnda belopp å 35,500 kronor icke därtill lämnade tillgång — taga i anspråk ytterligare högst 3,000 kronor för utbetalning av avgift till riksbanken för deposition av obligationer under år 1936 samt högst 3,000 kronor för bestridande av kostnaderna i samband med nämnda värdering.

Beträffande anslagsposten till *reseersättningar* har statskontoret i sin nu ifrågakarande skrivelse ansett sig icke böra ifrågasätta någon ändring för budgetåret 1937/1938.

Anslagsposten till *expenser* har ämbetsverket föreslagit höjd till 60,500 kronor. Med hänsyn till de verkliga utgifterna under budgetåret 1935/1936 har för bränsle, lyse och vatten beräknats 2,000 kronor mer än innevarande budgetår. Då ytterligare lokaler, närmast till följd av övertagandet av bestyret med familjepensionsväsendet, beräknas bliva tagna i bruk såsom tjänsterum, har medelsanvisningen till renhållning och städning föreslagits höjd med 1,500 kronor. För skrivmaterialier, papper, blankettryck och dylikt har, främst med hänsyn till bestyret med familjepensionernas utbetalning, räknats med en kostnadsökning av 2,000 kronor. I anledning av förslag om inrättande av telefonväxel inom ämbetsverket har upptagits ett belopp å 6,500 kronor. På grund av det utökade arbetet med pensionsutbetalningarna och underhållet av den maskinella utrustning, som därvid användes, samt för nyanskaffning av markiser har en kostnadsökning av 1,500 kronor beräknats uppkomma. Slutligen har statskontoret beräknat ett be-

lopp av 4,000 kronor för bestridande av förvaringsavgifterna för statskontorets i riksbanken deponerade värdehandlingar.

Med hänsyn till statsliggarens ökade omfång och de stegrade kostnader, som blivit en följd härav, har statskontoret beräknat anslagsposten till publikationstryck till 15,000 kronor.

Departements-
chefen.

I fråga om det belopp å 6,500 kronor, som av statskontoret beräknats i anledning av förslag om inrättande av en telefonväxel inom ämbetsverket, får jag meddela, att ämbetsverket i särskild skrivelse den 5 december 1936 gjort framställning om dylik växels inrättande. Därvid har ämbetsverket framhållit, att med den omfattning trafiken å statskontorets telefoner fått hade nuvarande anordning med direkt ledning till varje apparat visat sig innebära påtagliga olägenheter såväl för allmänheten som verket självt. Engångskostnaderna för inrättande av en för ämbetsverkets behov lämplig automatisk telefonväxel skulle enligt av statskontoret meddelade uppgifter uppgå till 4,350 kronor. Abonnemangskostnaderna per kvartal skulle belöpa sig till 1,715 kronor. Statskontoret har hemställt att engångskostnaderna måtte få bestridas av ämbetsverkets för löpande budgetår anvisade omkostnadsanslag.

För min del är jag övertygad om det önskvärda och lämpliga i anordnandet av en telefonväxel inom statskontoret. Jag tillstyrker därför inräknandet av förenämnda belopp å 6,500 kronor under verkets omkostnadsstat. Innan riksdagen fattat ställning till detta anslagskrav, lärer frågan om engångskostnadernas bestridande icke böra av Kungl. Maj:t upptagas till slutligt avgörande.

Statskontorets beräkningar av anslagsposterna under ämbetsverkets omkostnadsstat för nästkommande budgetår hava ej heller i övrigt givit mig anledning till erinran.

Omkostnadsstaten för budgetåret 1937/1938 torde alltså böra beräknas enligt följande uppställning:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	3,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	60,500
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	15,000

Summa kronor 78,500.

Hemställan.

Under återopande av vad sålunda i skilda sammanhang anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för statskontoret:

Personalförteckning.Befattning Lönegrad**Tjänstemän å ordinarie stat:**

1 generaldirektör	A	3
5 statskommissarier	B	30
1 byrådirektör och ombudsman	B	28
1 kamrerare	B	26
1 kamrerare och kassakontrollant	B	26
2 sekreterare	B	26
1 biträdande kamrerare	B	24
1 räntmästare	B	22
1 tryckerikonsulent	B	22
2 notarier	B	21
7 revisorer och bokhållare	B	21
1 registrator	B	14
3 kansliskrivare	B	11
1 förste expeditionsvakt	B	7
5 kanslibiträden	B	7
5 expeditionsvakter	B	5
7 kontorsbiträden	B	4
1 skrivbiträde	B	2

Tjänsteman å övergångsstat:

1 räntmästare	B	24
---------------------	---	----

Tjänstemän å extra stat:

1 sekreterare	B	26
1 biträdande ombudsman	B	24
1 förste revisor	B	24
2 notarier	B	21

Anm. Den å ordinarie stat upptagna räntmästartjänsten skall hållas vakant, så länge den å övergångsstat uppförde räntmästaren kvarstår i tjänst;

*del*s godkänna följande avlöningsstat för statskontoret, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	271,700
2. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	8,600
3. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	38,600

Kungl. Maj:ts proposition nr 220.

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
- a. Grundavlöningar
 m. m. kronor 83,200
- b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* » 5,500 kronor 88,700
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* . . » 22,400
- Summa kronor 430,000;

dels till Statskontoret: Avlöningar för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av kronor 430,000;

dels till Statskontoret: Omkostnader för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av kronor 78,500;

*dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att från och med budgetåret 1937/1938 överföra två ordinarie revisorer och bokhållare vid statskontoret i lönegraden B 21 till allmänna in-
 dragningsstaten.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. Wihlborg.